

Tietoisku x/2026

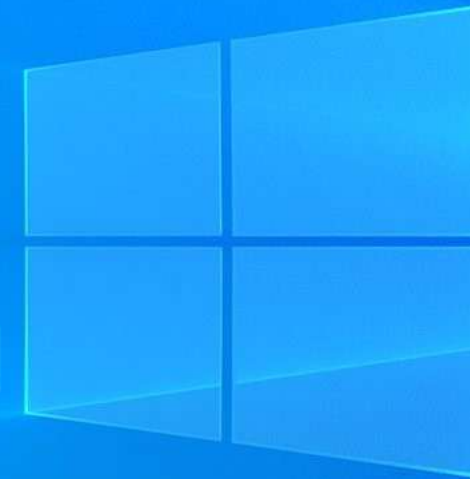
Windows 11 tietokoneen ja Android älypuhelimien
joitakin päivitettyjä perusvinkkejä (2022 » 2026)

Sotilaskoti ke xx.xx.2026 9:30~11:30

Ilmoittaudu viimeistään
edeltävänä maanantaina
seppo.tuominen@anvianet.fi

[https://www.salminet.fi/Seniorit/
WindowsWinkit2026.pdf](https://www.salminet.fi/Seniorit/WindowsWinkit2026.pdf)

Windows + Android Winkit

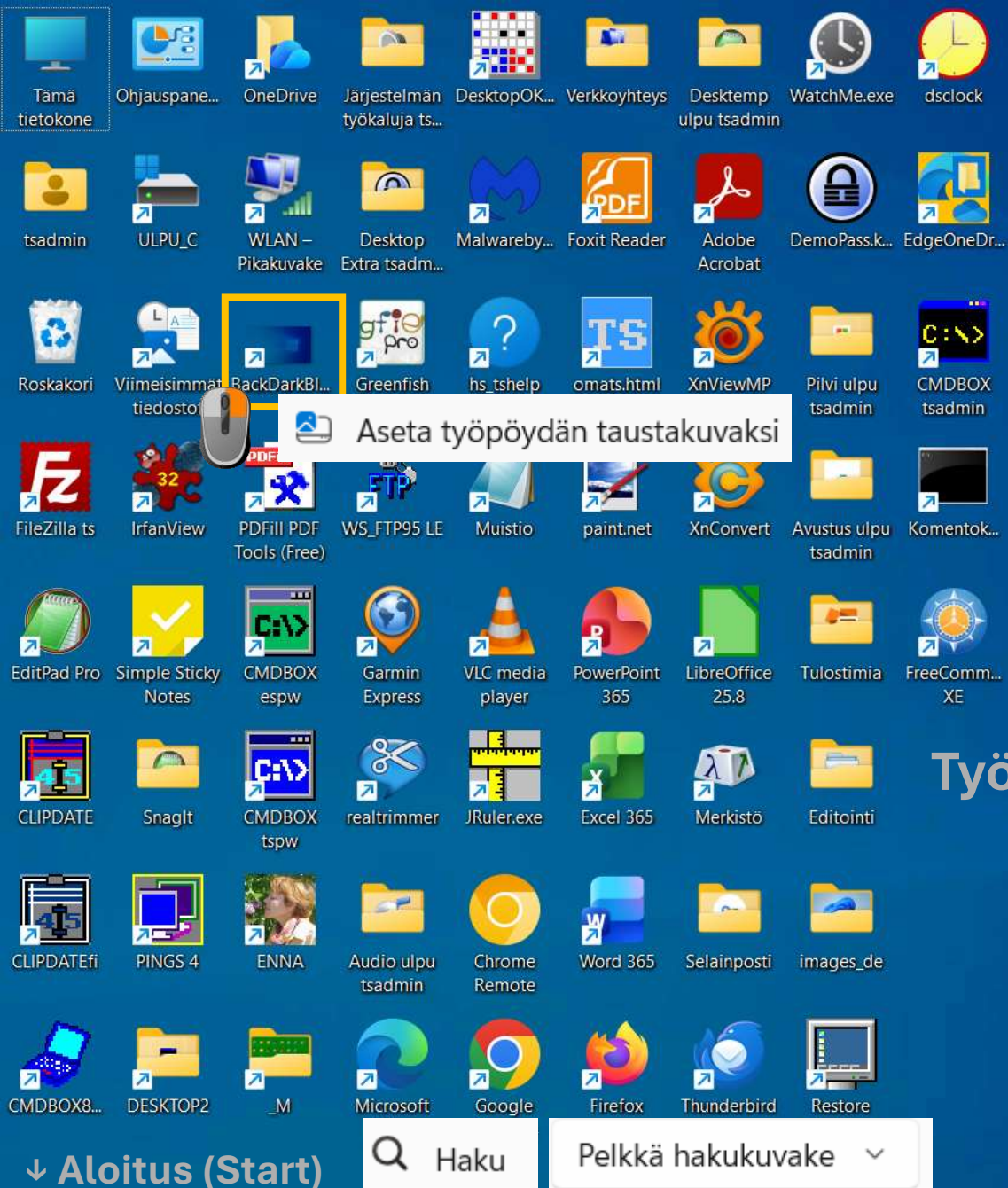

Aloituksena
kahvi ja pulla

Somevastaava
Timo Salmi

Aseta työpöydän taustakuvaksi

- Mukauta
- Teemat
Asenna, luo, hallitse
- Työpöydän kuvakeasetukset

Työpöydän kuvakkeet

Työpöydän kuvakkeet

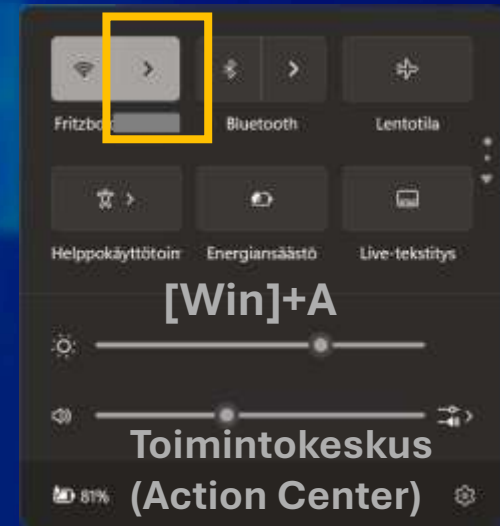
- Tietokone
- Käyttäjän tiedostot
- Verkko
- Roskakori
- Ohjauspaneeli

Työpöytä (Desktop)

Tehtäväpalkin tasaus Vasen

Tehtäväpalkin toiminnot
Tehtäväpalkin tasaus, merkitseminen, piilottaminen

- Tehtävienhallinta
- Tehtäväpalkin asetukset

Ilmaisinalue (System tray)

Tehtäväpalkki (Taskbar)

Pieni kertaus resurssienhallinnan File Explorer valinnoista

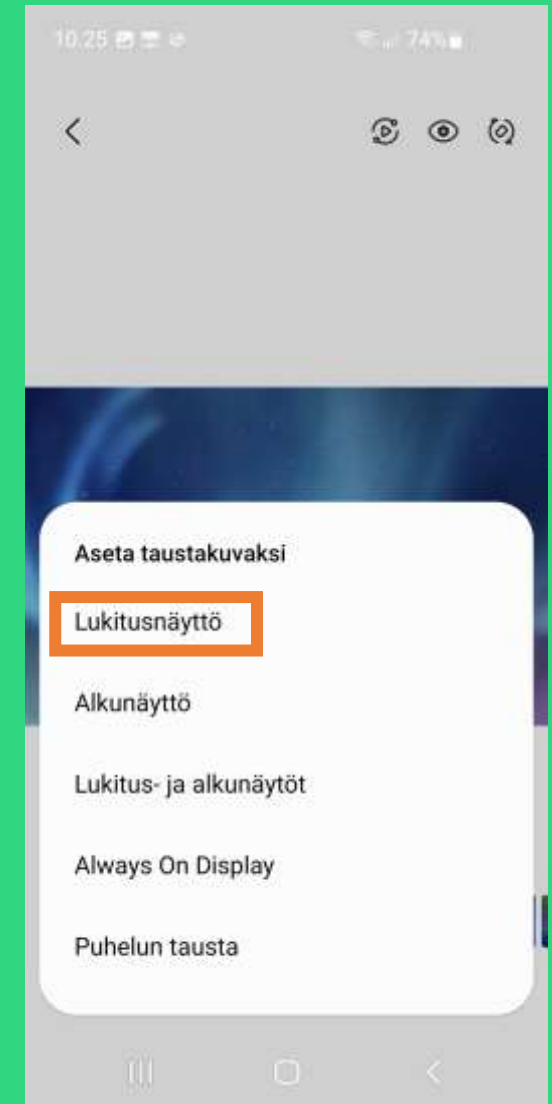
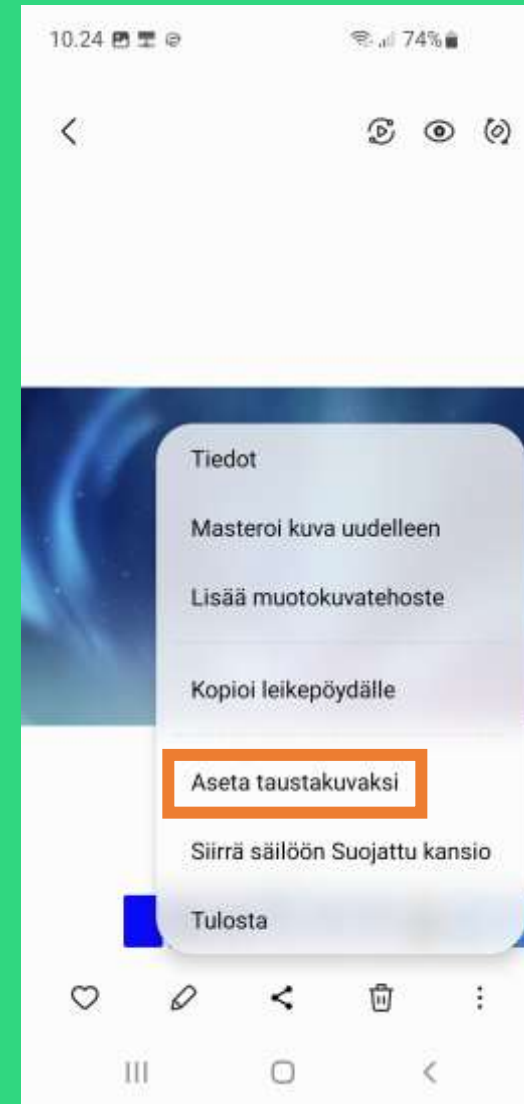
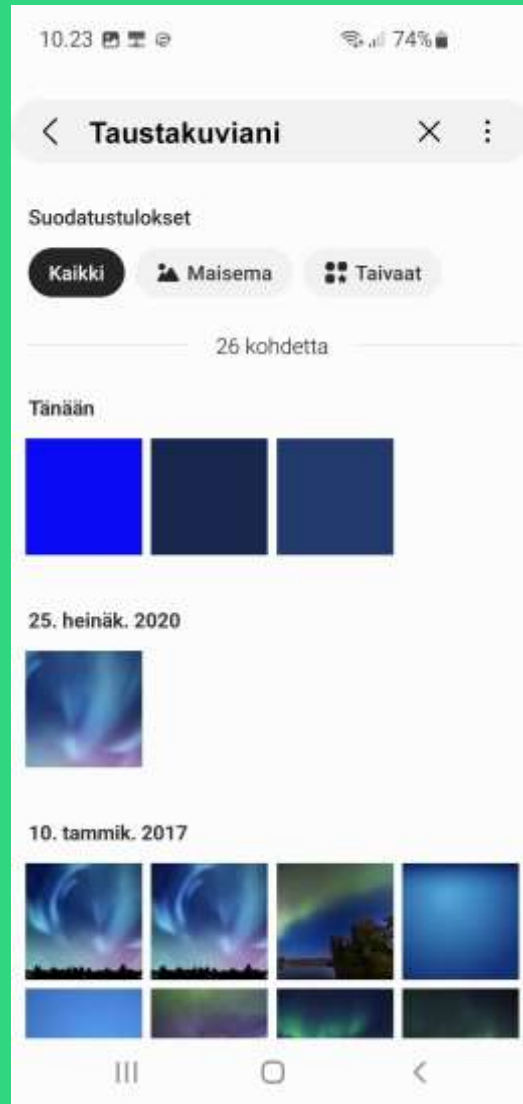
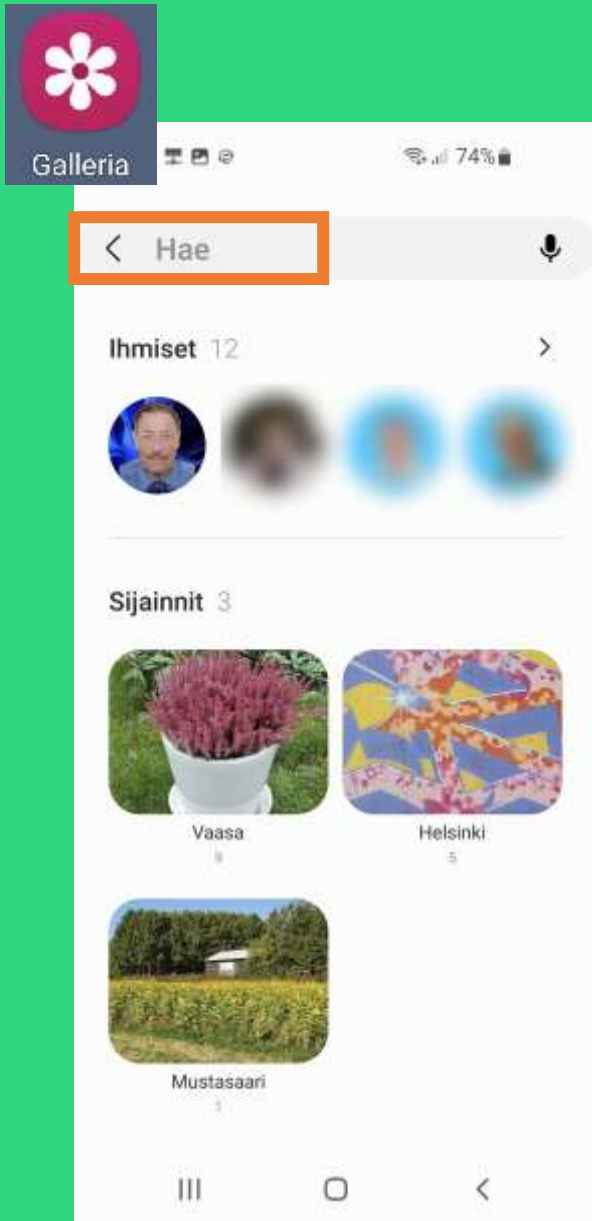
File Explorer window showing the 'VaKaSelInfo' folder. The 'Näytä' (View) menu is open, showing options like 'Suurimmat kuvakkeet', 'Suuret kuvakkeet', 'Keskikokoiset kuvakkeet', 'Pienet kuvakkeet', 'Luettelo', 'Tiedot', 'Kuvakkeet ja tiedot', 'Sisältö', 'Tiedot-ruutu', 'Esikatseluruutu', and 'Näytä'. The 'Näytä' option is highlighted with a green box. The 'Näytä' button in the top toolbar is also highlighted with an orange box.

Nimi	Tila	Muokkauspäivä	Koko	Mitat	Tyyppi
Ajuri20245kerhuhuone.jpg	✓	16.10.2024 14.18	1 367 kt	3618 x 2573	IrfanView JPG Fi
Ajurinkatu14PeISu.pdf	☁	14.11.2021 21.50			
IPjuhla20241202a.jpg	✓	2.12.2024 12.52			
Kerhoajat21.xlsx	☁	28.9.2021 21.16			
Kerhojen tilastokysely v. 2023....	☁	7.12.2023 14.46			

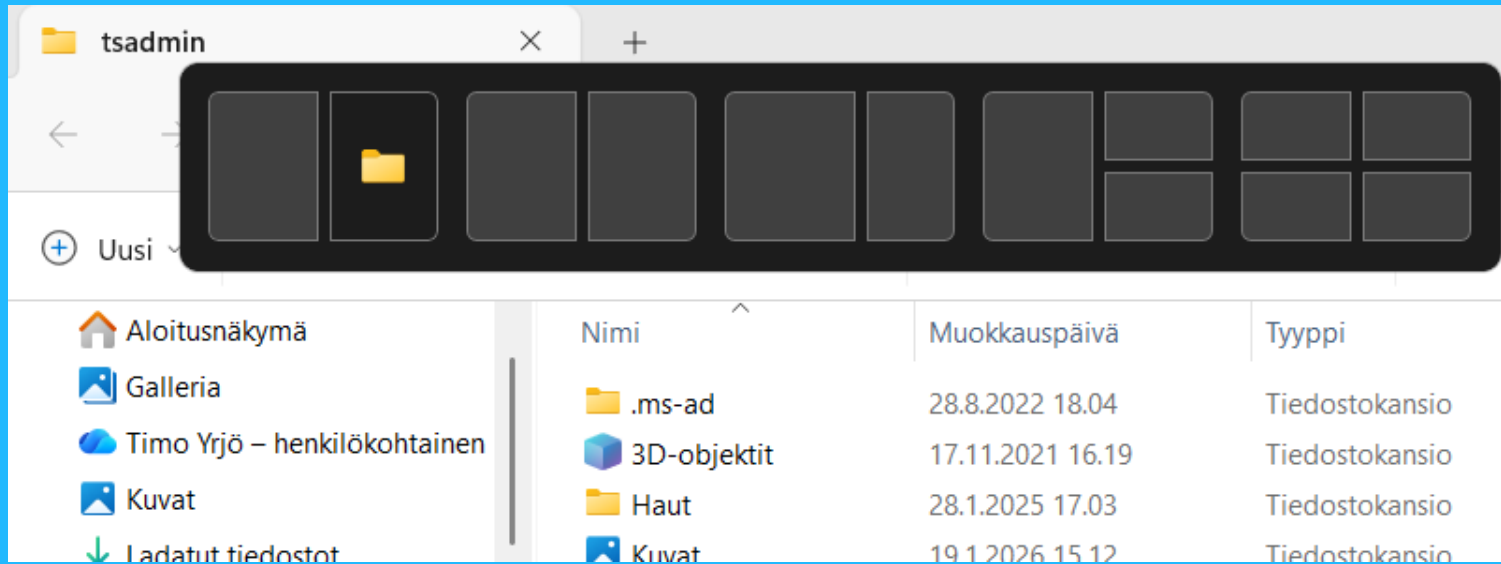
Tähän palataan kohta erikseen

Siirtymisruutu
Kutistettu näkymä
Kohteiden valintaruudut
Tiedostotunnisteet
Piilotetut kohteet **Ei!**

Taustakuvien asettaminen Android älypuhelimissa. Ei aina niin yksinkertaista.

Mielestäni hieman ”änkeilevä” toiminto » **kohdista ikkunat**, ...

Kun kohteen vetää näytön ylälaitaan, Windows tunkee ”Snap (your) Windows” ominaisuuttaan. Samoin, jos kursori maksimoiruutuun.

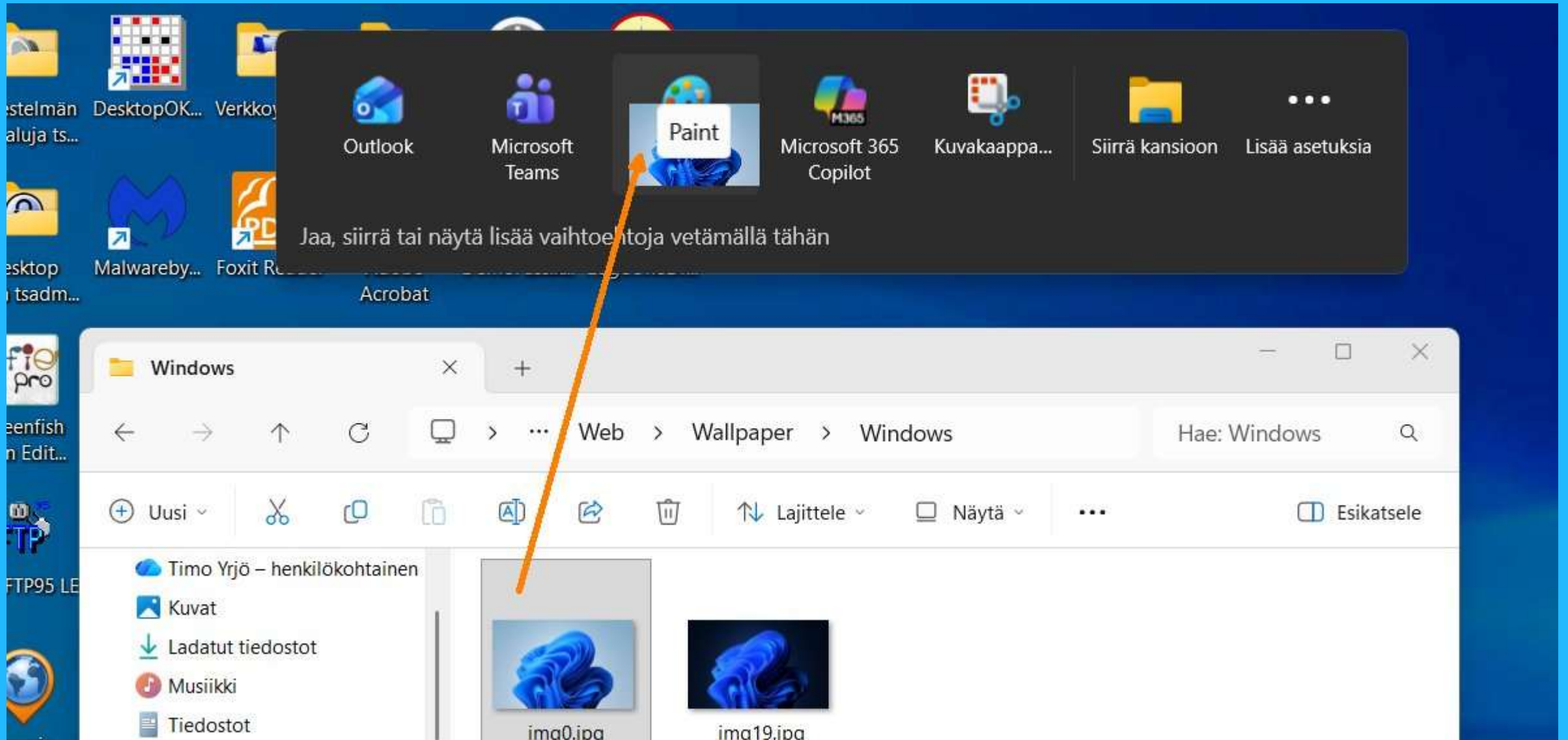
Järjestelmä

Moniajo
Kohdista ikkunat, työpöydät, tehtävien vaihtaminen

Kohdista ikkunat
Kohdista ikkunat, jotta ne asetteluihin

Käytössä Ei käytössä

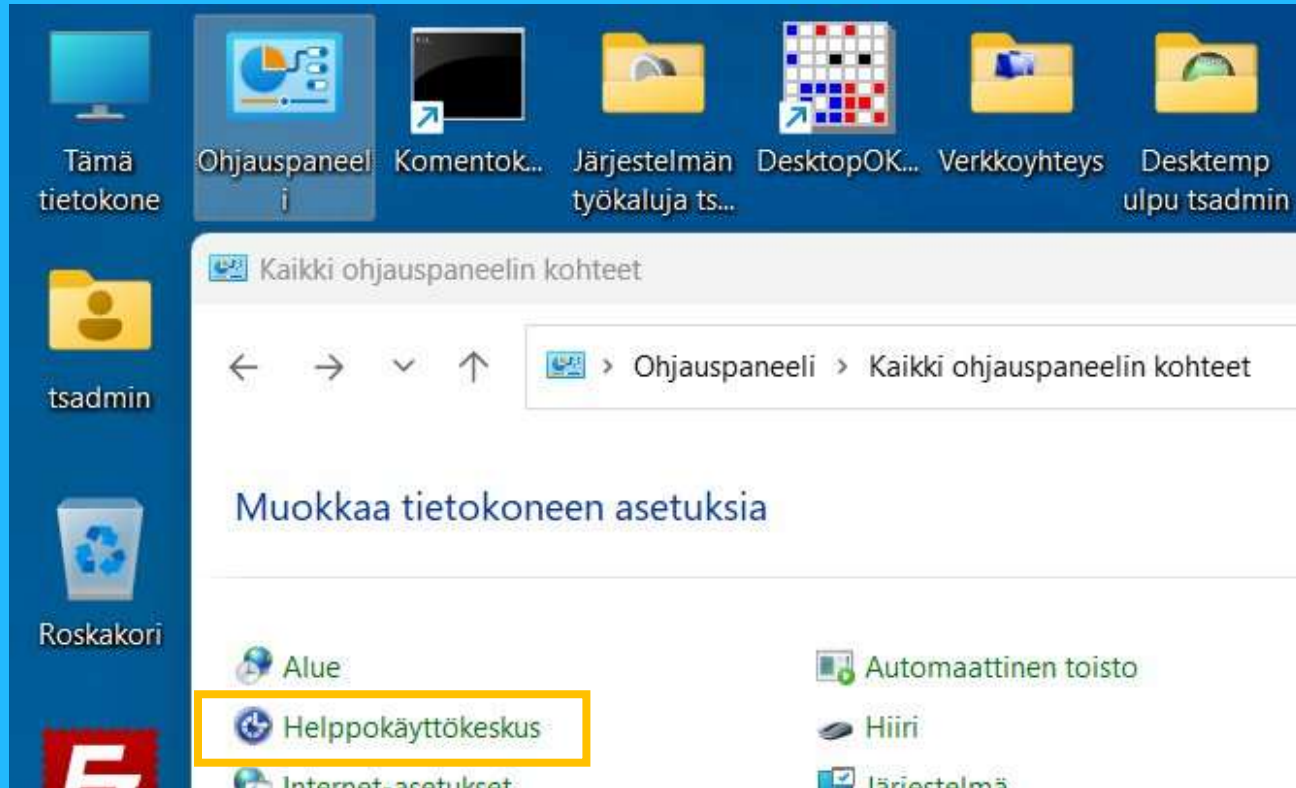
Toinen kiusankappale. Hankaloittaa pikalinkin tekemistä työpöydän yläriville.

Kun tiedoston vetää vetää ruudun ylälaitaan Windows tunkee "vedä ja pudota pikatoimintopalkin" (drag-and-drop). Ei voi estää asetuksista. Välttäminen: **Vedä painaen oikeanpuoleista hiirinäppäintä.**

Lisää hyödyllisiä asetuksia: vaihtonäppäinten **varoitusäänet** päälle

Tapa 1, Ohjauspaneelin kautta

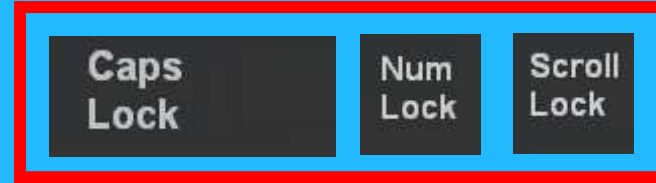

Helpota näppäimistön käyttöä
Säädä näppäimistön asetuksia

Ota vaihtonäppäimet käyttöön

Äänimerkki painettaessa Caps Lock-, Num Lock- tai Scroll Lock -näppäimiä.

Ota vaihtonäppäimet käyttöön pitämällä NUM LOCK -näppäintä alhaalla 5 sekuntia

Tapa 2, Aloituksen kautta

Helppokäyttötoiminnot

Näppäimistö

Alas jäävät, toiston suodatus, lukitus, näyttönäppäimistö

Lukitusnäppäimet

Toista ääni, kun painat caps-, num- tai scroll lock -näppäintä

Käytössä

Pulassa nämä ovat ystäviäsi

Esc Escape - ”pois tästä tilanteesta”

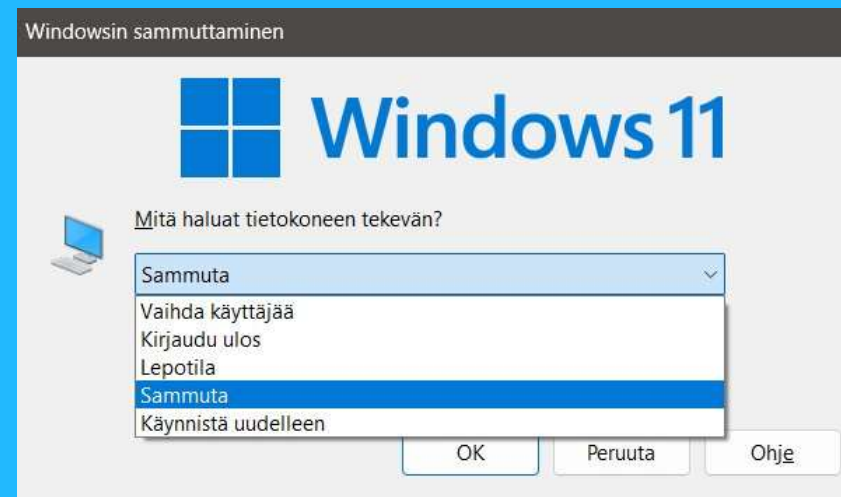
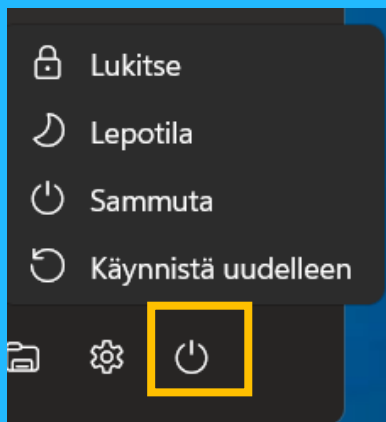
Ctrl Z Undo - ”Upsista! Peru tämä.” (Huom Ctrl+Y redo, ei ole yhtä yleistoimiva)

Ctrl Alt Del Se perinteinen Windows pelastusvalikko, Ennen kaikkea polku Tehtävienhallintaan, muun muassa ”tappamaan” jumiutunut ohjelma

Alt F4 Sulje heti ohjelmasi. Jos työpöytä, avaa tietokoneen sulje-valikon

Ctrl Esc

Vaihtoehtoja tietokoneen sulkemiseen

Tyypillisesti saman asian voi tehdä niin monella eri tavalla. Teetin Google Gemini AI:llä listan vaihtoehtoisista tavoista sammuttaa Windows 11 kannettava

1/2

1. Perinteinen tapa: Aloitusvalikko

Tämä on yleisin ja turvallisın tapa sulkea tietokone.

1. Napsauta **Aloita-kuvaketta** (neljä sinistä neliötä) tehtäväpalkissa.
2. Valitse oikeasta alakulmasta **Virta-kuvake**.
3. Valitse **Sammuta**.

2. "Pikavalikko" hiiren kakkospainikkeella

Tämä on nopeampi tapa, joka ohittaa varsinaisen Aloitusvalikon graafiset elementit.

1. Napsauta Aloita-kuvaketta **hiiren oikealla painikkeella** (tai paina Win + X).
2. Vie hiiri kohdan **Sammuta tai kirjaudu ulos** päälle.
3. Valitse **Sammuta**.

3. Klassinen "Alt + F4" -pikanäppäin

Tämä on kokoneiden käyttäjien suosikki. Huomaathan, että tämän on tapahduttava työpöydällä.

1. Pienennä kaikki ikkunat (Pikanäppäin: Win + D).
2. Paina Alt + F4.
3. Varmista, että avautuvassa ikkunassa lukee **Sammuta**.
4. Paina **Enter** tai napsauta **OK**.

4. "Ctrl + Alt + Del" -näkyinä

Tämä tapa on pelastus silloin, kun tietokone jumittaa tai jokin sovellus on tiellä.

1. Paina Ctrl + Alt + Delete.
2. Napsauta **Virta-kuvaketta** näytön oikeassa alakulmassa.
3. Valitse **Sammuta**.

2/2

5. Komentokehote (Komentorivi)

Jos haluat hienostella tai automatisoida sammutuksen, voit käyttää komentoa.

1. Paina Win + R, kirjoita **cmd** ja paina Enter.
2. Kirjoita komento: shutdown /s /t 0
3. Paina **Enter**.

Huom: /s tarkoittaa sammutusta (shutdown) ja /t 0 tarkoittaa aikaa (time) nolla sekuntia.

6. Kannen sulkeminen (Muokattava asetus)

Voit määrittää kannettavan sammumaan automaattisesti, kun suljet sen kannen.

1. Kirjoita hakuun **Ohjauspaneeli** ja avaa se.
2. Valitse **Laitteisto ja äänet > Virranhallinta-asetukset**.
3. Valitse vasemmasta reunasta **Valitse kannen sulkemistoiminto**.
4. Vaihda kohdan "Kun suljen kannen" asetukseksi **Sammuta**.
5. Napsauta **Tallenna muutokset**.

7. Fyysinen virtapainike

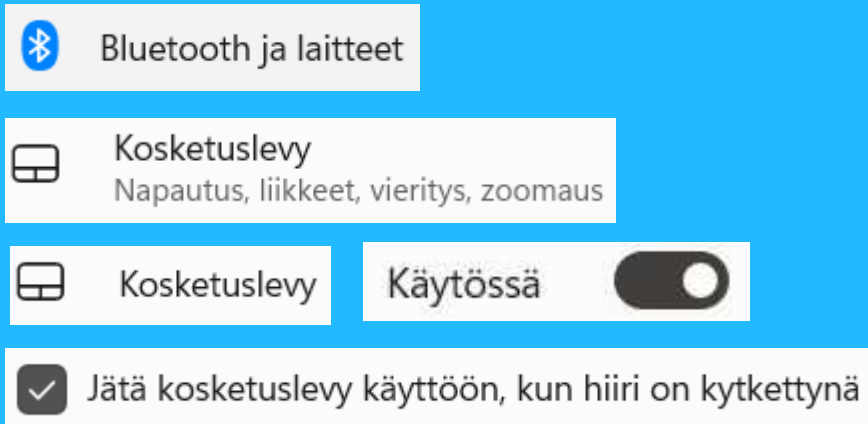
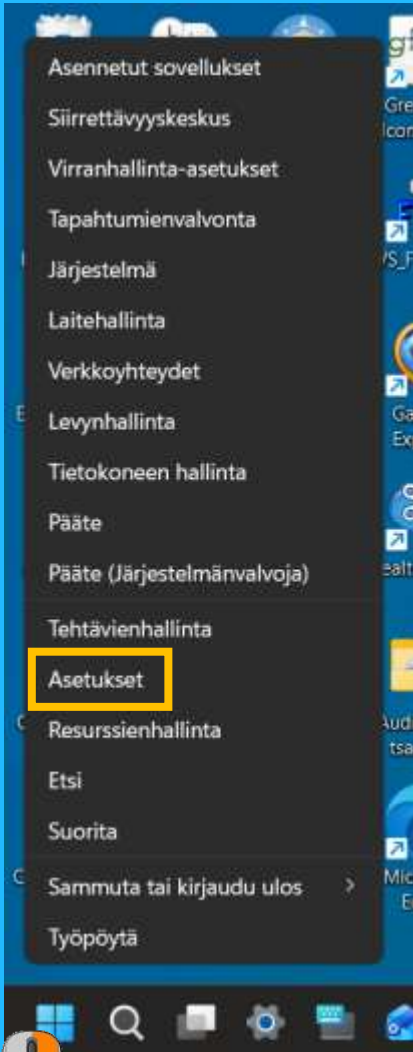
Voit myös määrittää laitteen fyysisen virtapainikkeen sammuttamaan tietokoneen (unitilaan siirtymisen sijaan) samasta "Virranhallinta-asetukset" -valikosta kuin kohdassa 6.

Varoitus: Pidä virtapainiketta pohjassa usean sekunnin ajan ("pakkosammutus") vain, jos tietokone on täysin jumissa. Tämä voi vahingoittaa tallentamattomia tiedostoja.

[Google Privacy Policy](#) Opens in a new window [Google Terms of Service](#) Opens in a new window [Your privacy & Gemini Apps](#) Opens in a new window

Kosketuslevy (touchpad), toiset tykkää, toiset ei

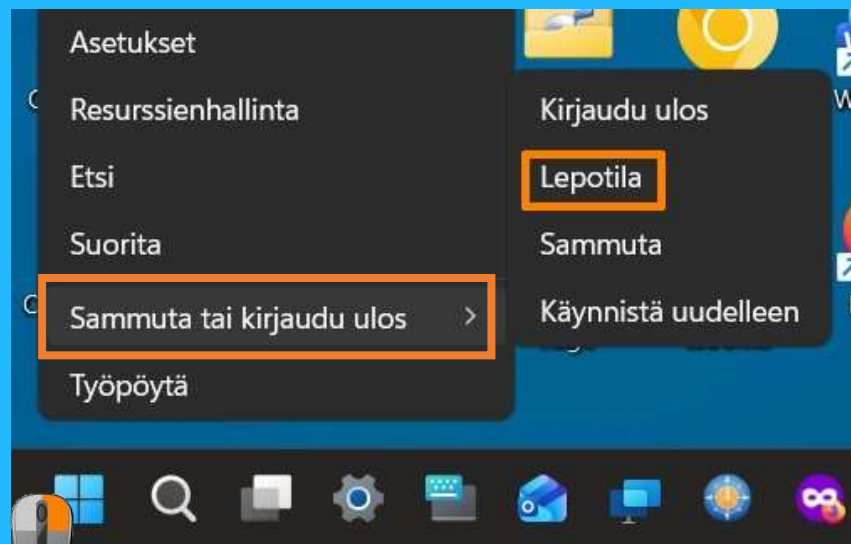
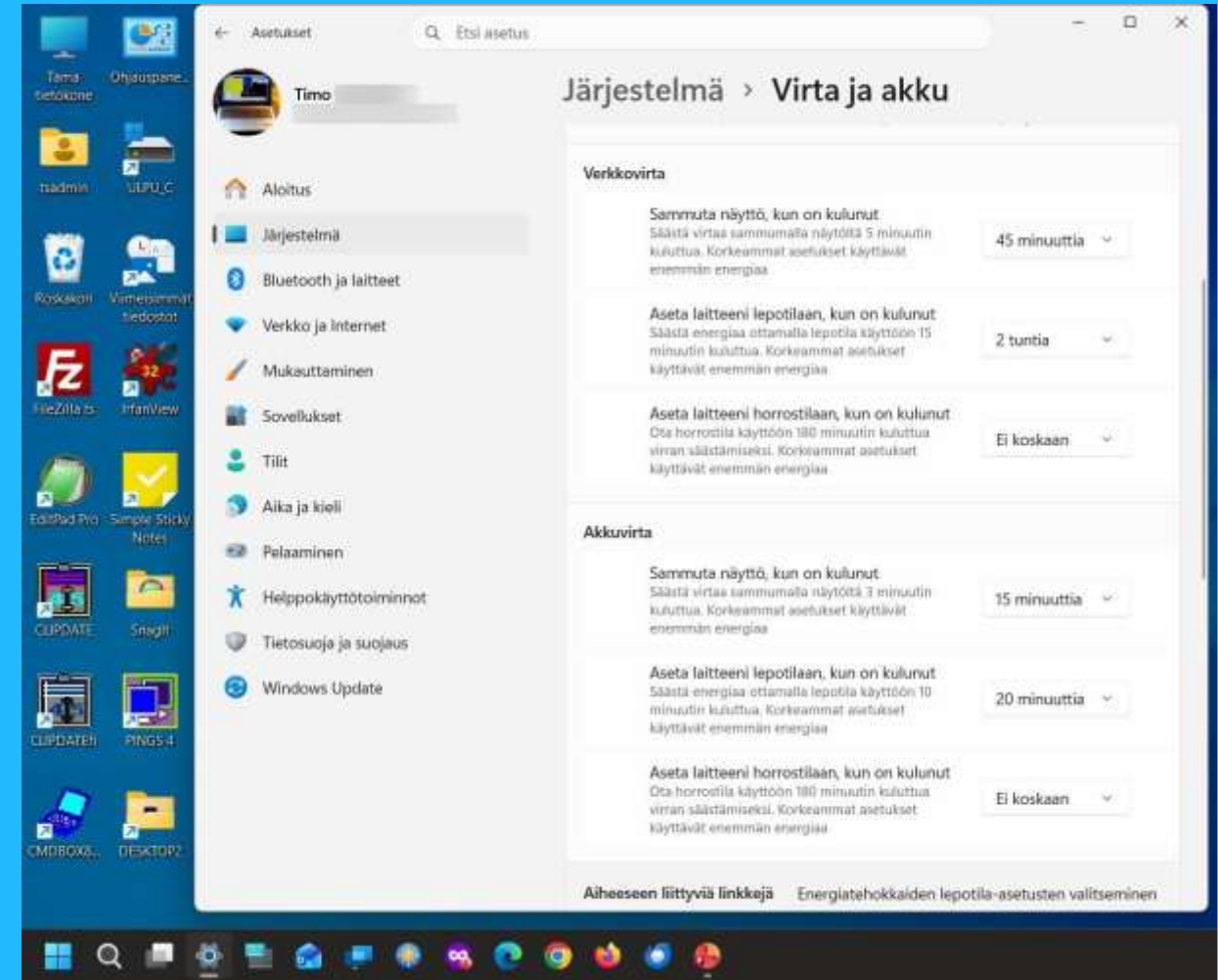
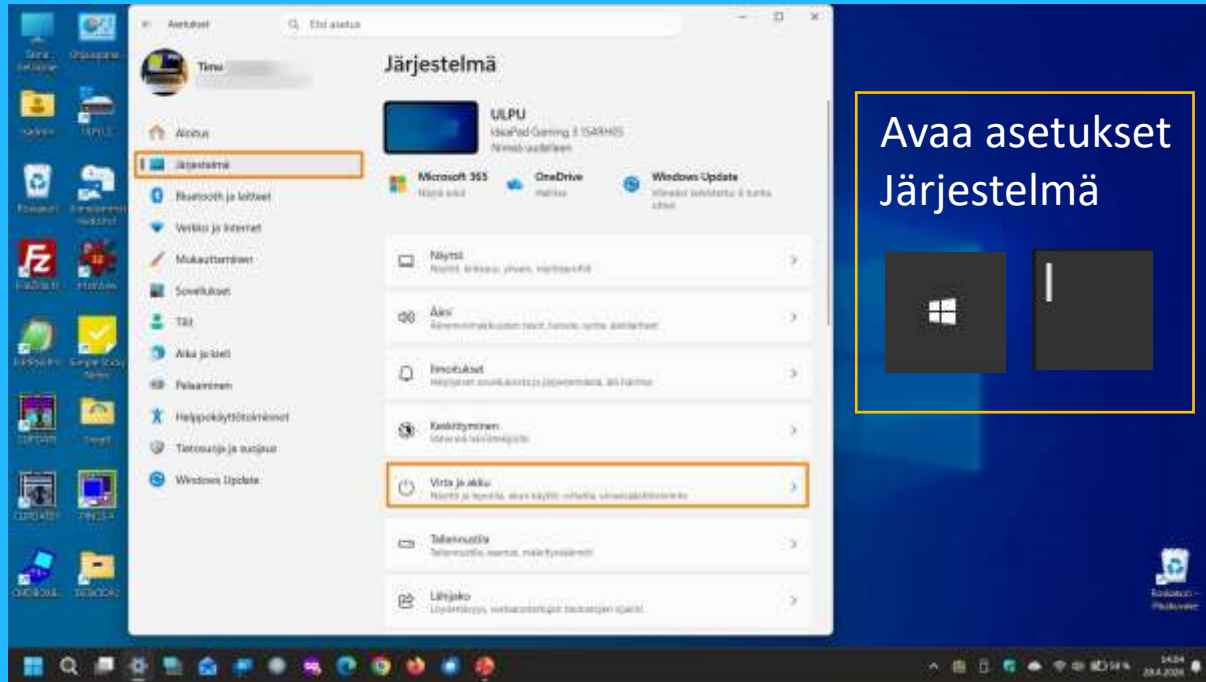

Jos Käytössä, asetusta voi vaihtaa edestakaisin (toggle). Funktionäppäin vaihtelee tietokoneittain. Esim. F6 F9

Asetuksiin näinkin

Tietokoneen virransäästö lepotilalla ja/tai sen asetuksilla

Tietokoneen lepotilan virran kulutuksen säästämiseksi voi ajastaa automaattiseksi (^ yläkuvat) tai sen voi laittaa päälle myös manuaalisesti aloitusvalikosta (« alakuva). Varsinkin joissakin kannettavissa voi olla myös jokin näppäinkäytäntö lepotilaan siirtämiseksi (katso laitteesi ohjeista).

Joihinkin asetukseen näinkin

Ohjauspaneelin pääikkuna

Valitse virtapainikkeiden toiminnot

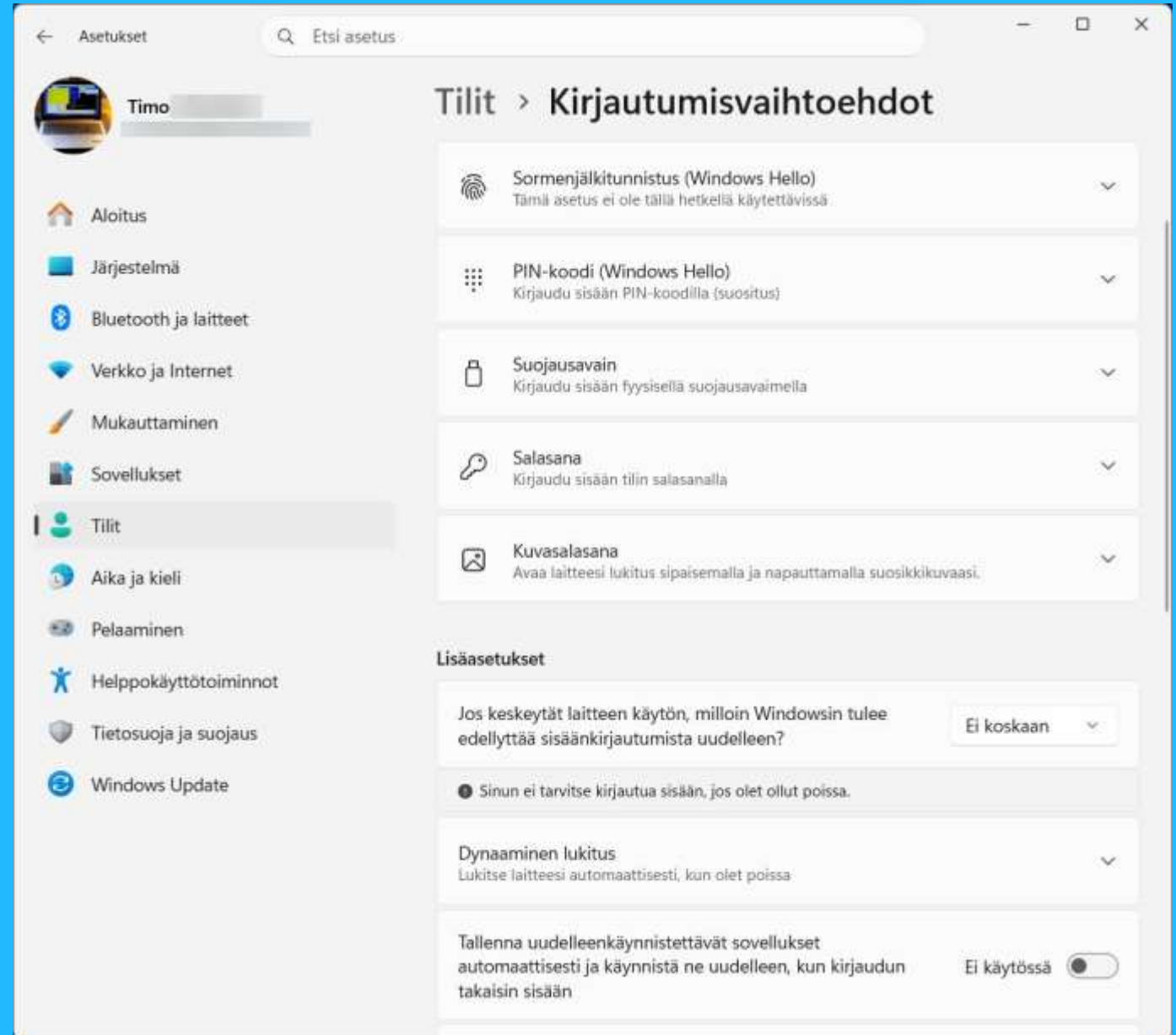
Valitse kannen sulkemistoiminto

Luo virrankäyttösuunnitelma

Valitse, milloin näytöstä katkaistaan virta

Muuta aikaa, jolloin tietokone siirtyy lepotilaan

Hyvä tuntee asetukset, mitä vaaditaan näyttöön palaamiseksi

Virtanappulan toiminta. Varo epäonnistuvaa järjestelmän päivittymistä.

Järjestelmäasetukset

Virranhallinta-asetukset > Järjestelmäasetukset

Määritä virtapainikkeet ja ota käyttöön salasanasuojaus

Valitse tietokoneen virransäästöasetukset. Tällä sivulla tehdyt asetusmuutokset koskevat kaikkia virrankäyttösuunnitelmia.

Ei käytettävissä olevien asetusten muuttaminen

Virta- ja lepotilapainikkeen sekä kannen asetukset

	Akkuvirta	Verkkovirta
Kun painan virtapainiketta:	Lepotila	Lepotila
Kun painan lepotilapainiketta:	Lepotila	Lepotila
Kun suljen kannen:	Lepotila	Lepotila

Sammutusasetukset

 Ota käyttöön nopea käynnistyminen (suositus)
Tämä auttaa tietokonetta käynnistymään nopeammin tietokoneen sammutuksen jälkeen. Se ei vaikuta uudelleenkäynnistykseen. [Lisätietoja](#)

Lepotila
Näytä Virranhallinta-valikossa.

Horrostila
Näytä Virranhallinta-valikossa.

Lukitse
Näytä Käyttäjätikku-valikossa.

Tallenna muutokset Peruuta

Ei!

PIN-koodia suositellaan kirjautumisiin

PIN-koodi (Windows Hello)
Kirjaudu sisään PIN-koodilla (suositus)

Vaihda PIN-koodi

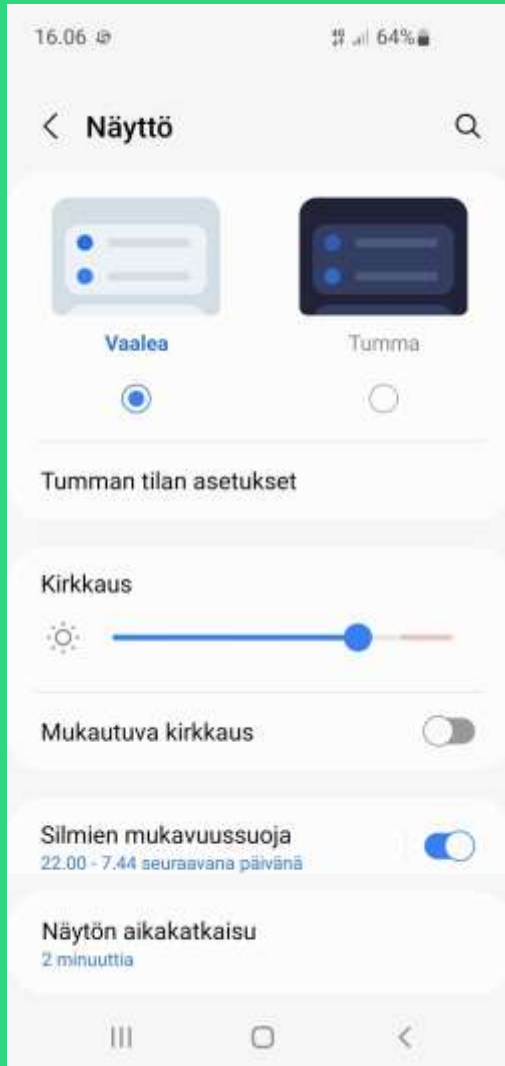
Vaihda PIN

Poista tämä kirjautumisvaihtoehto

Poista

Aiheeseen liittyviä linkkejä Unohdin PIN-koodini

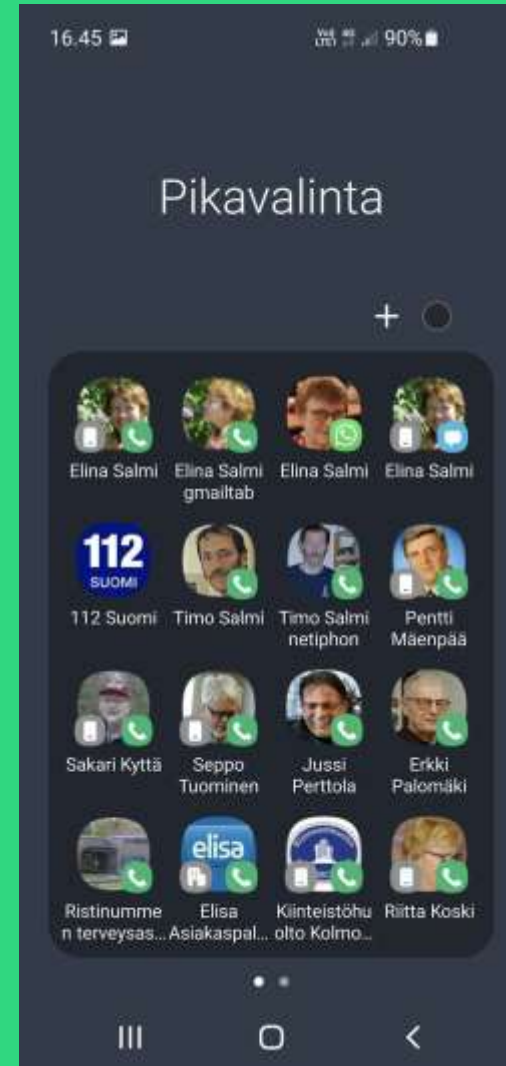
Älypuhelimessa virrankulutuksen säätäminen on vielä oleellisempaa, kuten näytön.

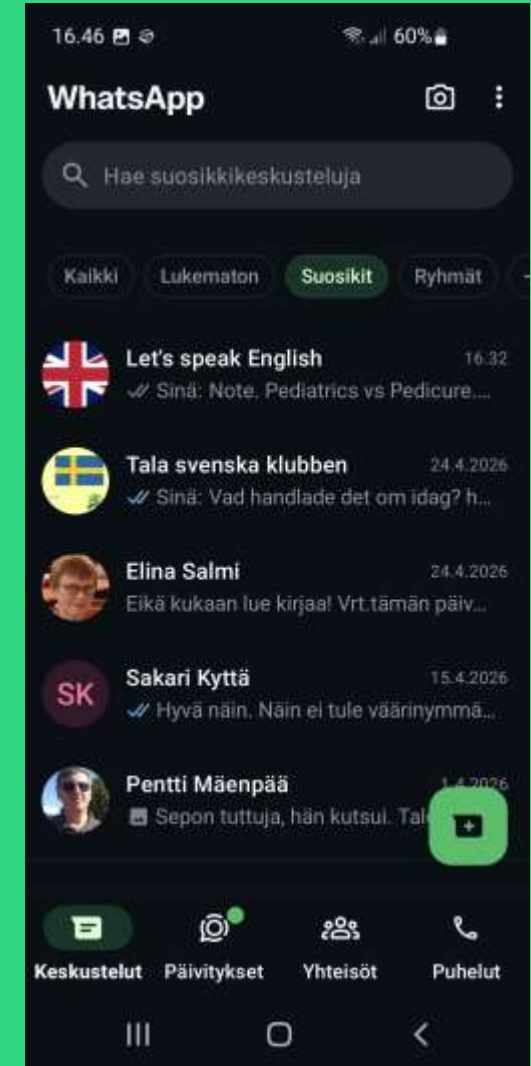
Systemin asetuksia
Aikakatkaistu lyhytkö?

Taustani valitsen muutenkin
valmiiksi tummasävyiseksi

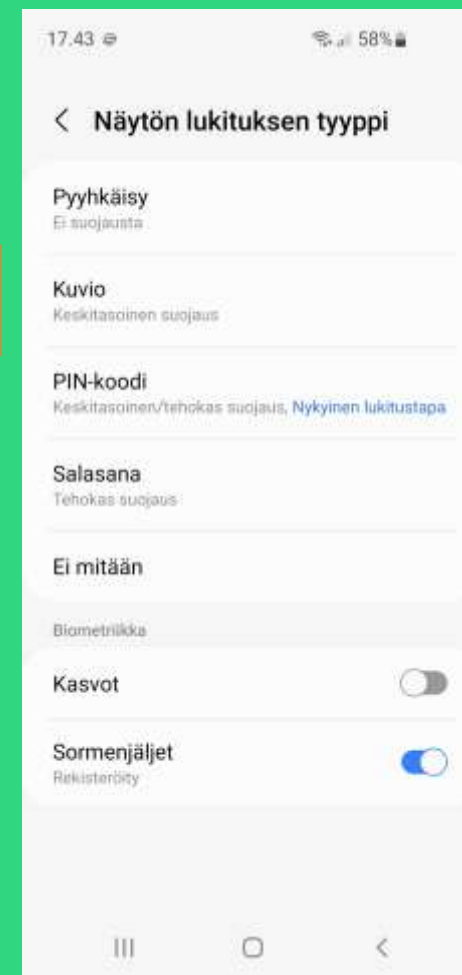
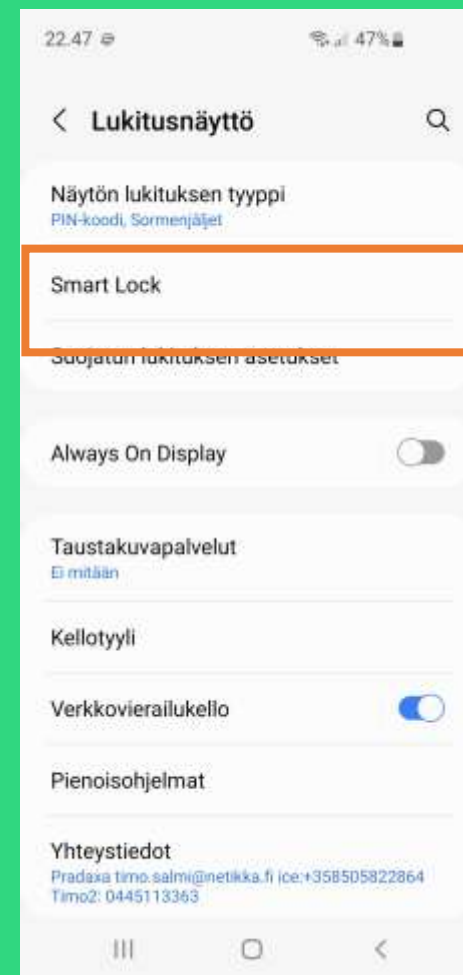
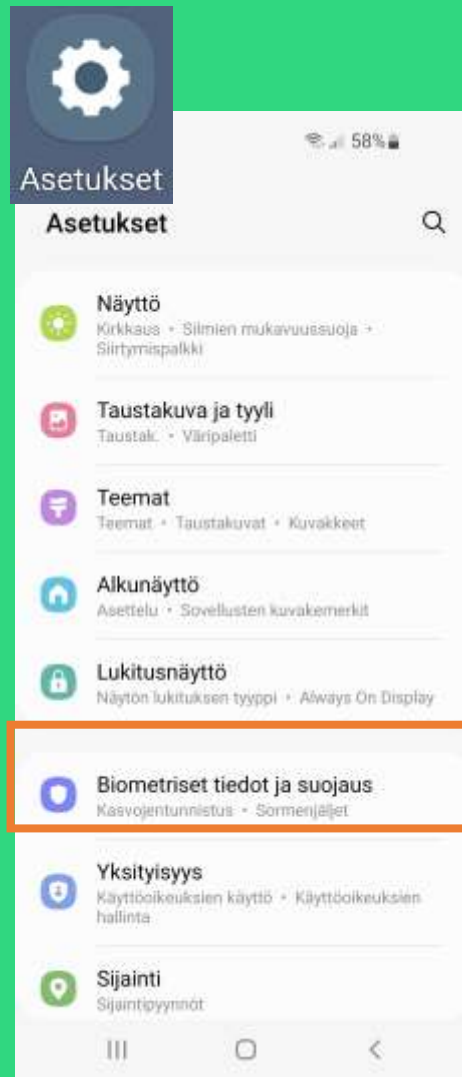

Tumma tila, vähemmän
vaaleita pikseleitä

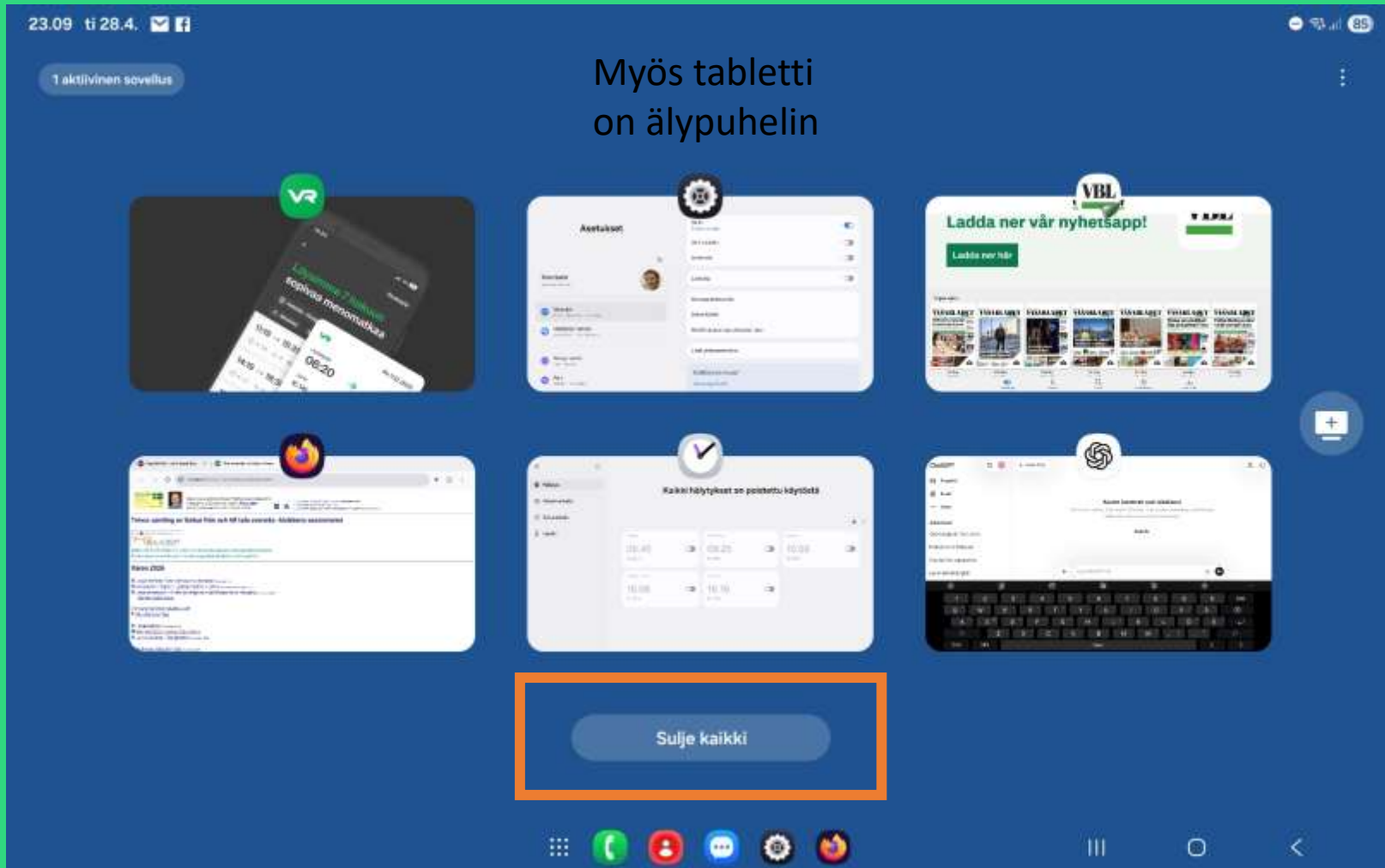
Sovelluksilla voi olla
omatkin asetukseksensa

Android älypuhelimien avaaminen

Tärkeää! SIM-kortin PIN-koodi ja lukitusnäytön (mahdollinen) PIN-koodi ovat eri asioita. Lukitusnäytössä pelkkä pyyhkäisy avaamiseen on iso riski!

Sulje taustalle jääneet ohjelmat kuormittamasta

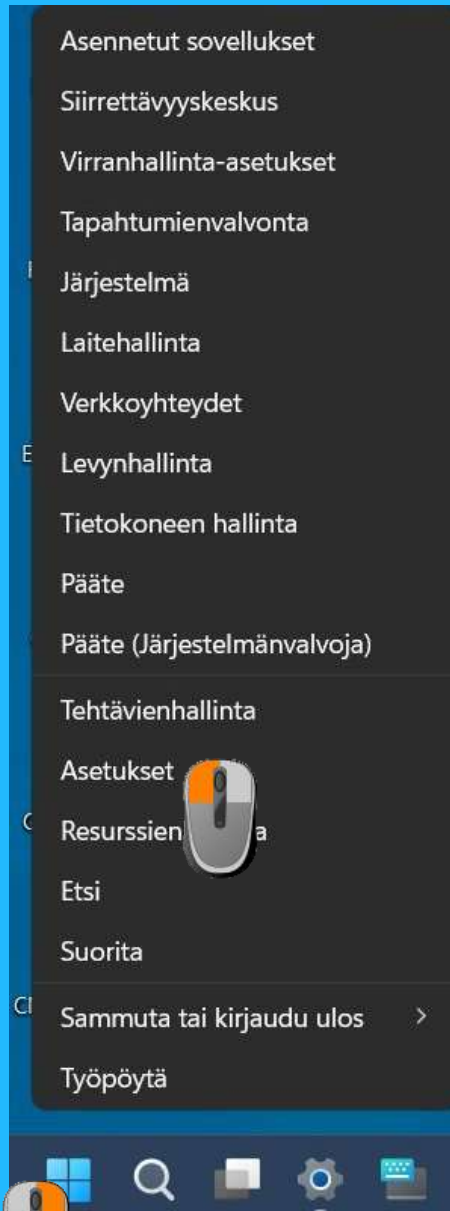
Tiedoston avaamiseen käytettävän sovelluksen valitseminen, Tapa 1

The screenshot shows a Windows File Explorer window titled 'EXTENS07' with the address bar showing the path 'TIMO > EXTENS07'. The file list includes 'odp TietoiskuSalasanat.odp', 'ODS AN.ODS', 'odt TietoiskuRaken...', 'PDF ARTI0001.PDF', 'php omatn.php', 'php3 links.php3', 'png Hupu.png', 'ppt Test.ppt', 'pptx Tietoisku2.ppt', 'PRN VJ21.PRN', 'RTF MOISI1LT.RTF', 'TEX ALIASES.TEX', and 'text ohjeita.text'. A context menu is open over the 'PDF ARTI0001.PDF' file, with the 'Avaa sovelluksessa' option highlighted in orange. A secondary menu is open over 'Avaa sovelluksessa', listing various applications like Adobe Acrobat, Firefox, Foxit Reader, Google Chrome, LibreOffice Draw, Microsoft Edge, and Hae Microsoft Storesta. The 'Valitse toinen sovellus' option at the bottom of this secondary menu is also highlighted in orange.

Tiedoston kaksois-klikkaus avaa oletussovelluksella

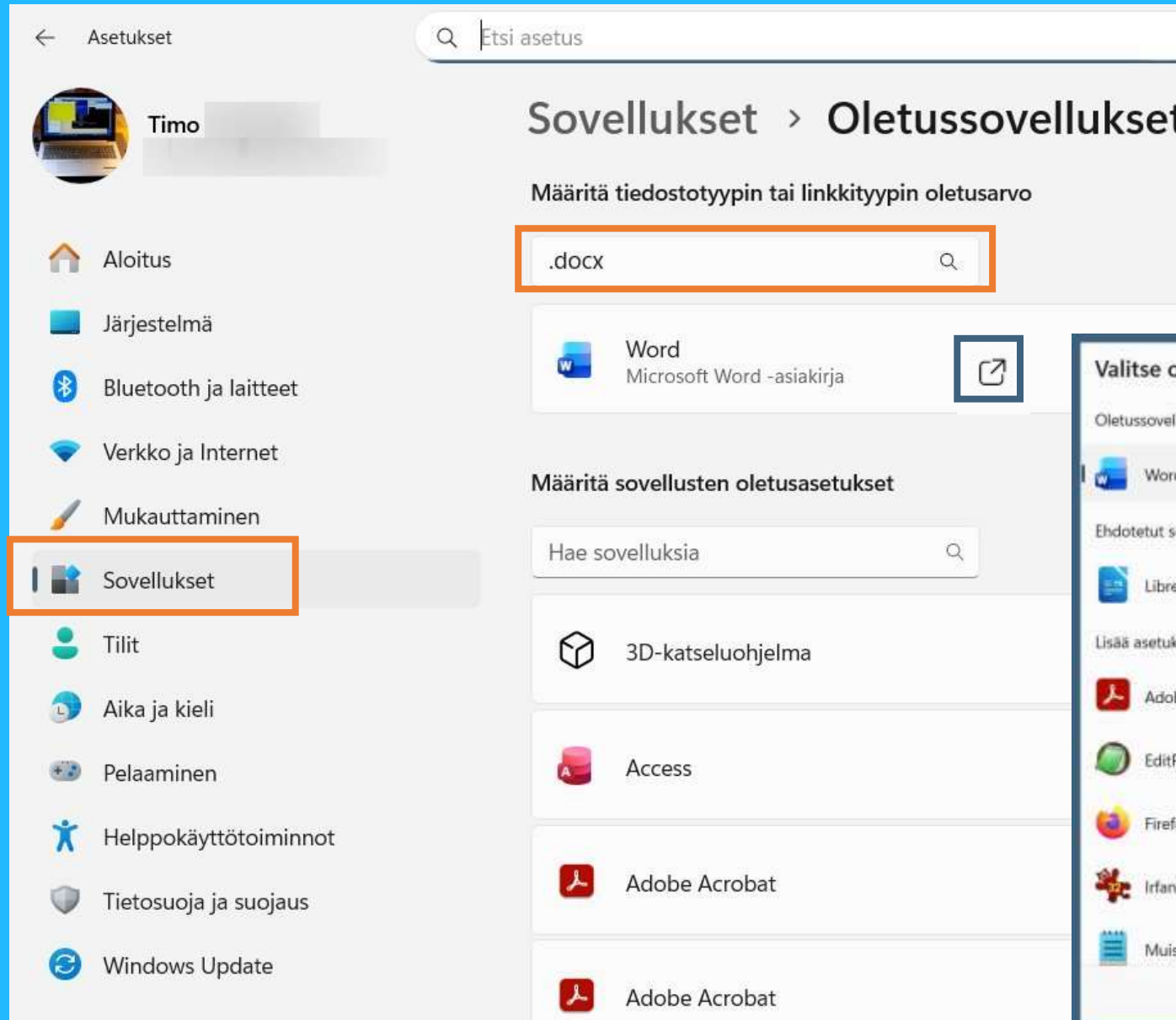
The screenshot shows the 'Valitse sovellus tämän .lnk-tiedoston avaamiseen' dialog box. It lists several applications: keairmayer, Switch Sound File Converter, The SemWare® Editor Professional, VLC media player, Vanha Windows Media Player, Word, and XnView MP. At the bottom, there are buttons for 'Aina' and 'Vain kerran'.

Tiedoston avaamiseen käytettävän sovelluksen valitseminen, Tapa 2

Asennetut sovellukset
Siirrettävyykeskus
Virranhallinta-asetukset
Tapahtumienvälvonta
Järjestelmä
Laitehallinta
Verkkoyhteydet
Levyhallinta
Tietokoneen hallinta
Pääte
Pääte (Järjestelmänvalvoja)
Tehtävienhallinta
Asetukset
Resurssienhallinta
Etsi
Suorita
Sammuta tai kirjaudu ulos >
Työpöytä

Aloitus

Asetukset

Etsi asetusta

Timo

Aloitus
Järjestelmä
Bluetooth ja laitteet
Verkko ja Internet
Mukauttaminen
Sovellukset
Tilit
Aika ja kieli
Pelaaminen
Helppokäyttötoiminnot
Tietosuoja ja suojaus
Windows Update

Sovellukset > Oletussovellukset

Määritä tiedostotyyppi tai linkkityyppi oletusarvo

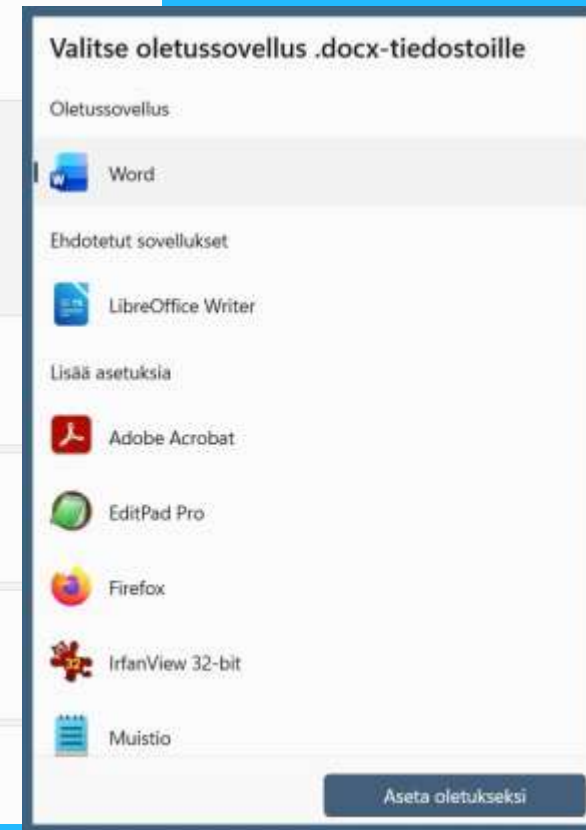
.docx

Word
Microsoft Word -asiakirja

Määritä sovellusten oletusasetukset

Hae sovelluksia

3D-katseluohjelma
Access
Adobe Acrobat
Adobe Acrobat

Valitse oletussovellus .docx-tiedostoille

Oletussovellus:

Word

Ehdotetut sovellukset

LibreOffice Writer

Lisää asetuksia

Adobe Acrobat
EditPad Pro
Firefox
IrfanView 32-bit
Muistio

Aseta oletukseksi

Tiedoston avaamiseen käytettävän sovelluksen valitseminen, Tapa 3, vedä

The screenshot shows a Windows 10 desktop environment. A File Explorer window is open, displaying a folder named 'Taltio2026'. The address bar shows the path: > _ZNOZIPUP > DIGIKUVAT_5 > Taltio2026. The search bar contains 'Hae: Taltio2026'. The window title is 'Taltio2026'. The left sidebar shows a list of locations, including 'Työpöytä', 'Aloituskäytä', 'Galleria', 'Timo Yrjö – henkilökohtainen', 'Kuvat', 'Ladatus tiedostot', 'Musiikki', 'Tiedostot', 'Työpöytä', 'Videot', 'tsadmin', 'Tämä tietokone', 'AVM FRITZ!Mediaserver', 'Windows-SSD (C:)', and 'ORANSSI (D:)', with 'Windows-SSD (C:)' selected. The main pane shows a grid of image files with names like 'Torig2026011208.JPG' through 'Torig2026020902.JPG'. A context menu is open over a file named '32', with the option '+ Avaa sovelluksessa IrfanView 32-bit' highlighted. A yellow arrow points from this option to the '32' file icon. The taskbar at the bottom shows various application icons, and the system tray on the right shows the time '15:19' and date '30.4.2026'.

Missä on Scroll Lock toiminto? Miten saan sen pois, jos se on vahingossa päällä?

Pöytäkoneen näppäimistössä Scroll Lock on yksi vakionäppäimistä. Kannettavassa tietokoneessa sitä ei välttämättä ole erillisenä näppäimenä, vaan se voi olla jonkin erikoistoiminnon takana. Esimerkkejä:

Lenovo Ideapad 330: Fn + C

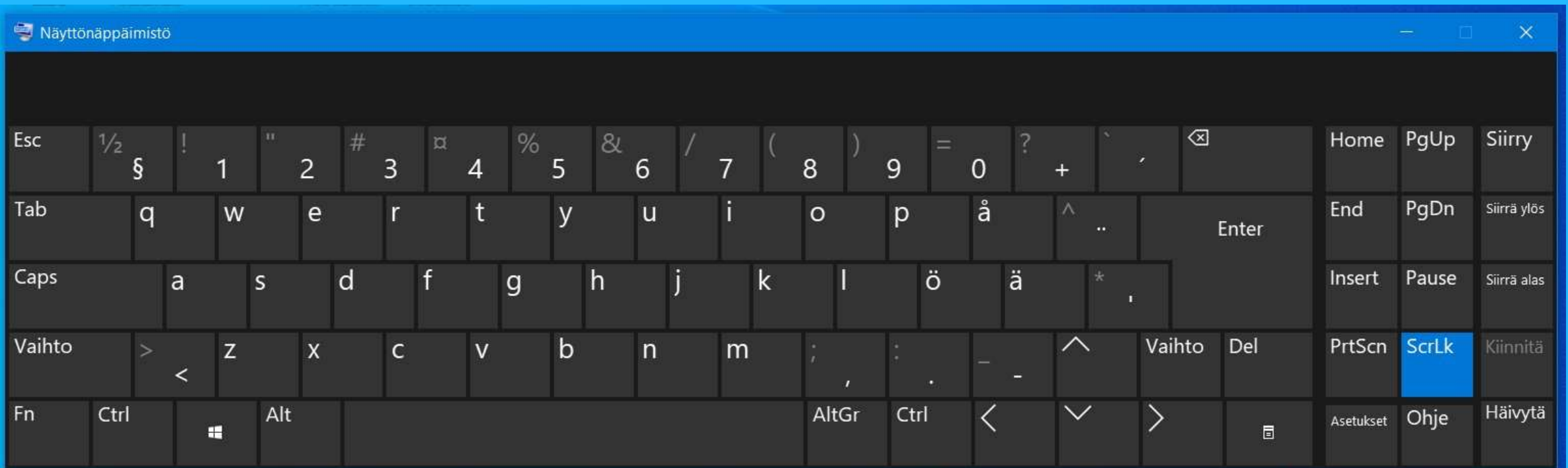
Lenovo Gaming 3: Fn + K

Asus N73S: fn+ num lk

Lenovo B5400: Fn + Insert

Suosittelavaa: Laita Asetuksista Helppokäyttötoiminnoista päälle merkkiääni painettaessa Caps Lock-, Num Lock- Tai Scroll Lock –näppäintä. Vrt aikaisempiä.

Vaihtoehtona hyödynnä näyttönäppäimistöä

**Se oli siinä.
Kiitoksia
mielenkiinnosta!**

